

Men naar man ikke stiller Tingene lige, er Forsøget fuldkommen meningsløst.

Maa jeg til den højtærede Landbrugsminister, der mente, at der ikke var Hjemmel for den Paastand, at Statshusmandsloven ikke havde virket dragende, sige, at denne Paastand er hjemlet i de Oplysninger, Ministeren selv har givet os ved Lovforslagets Fremsættelse, idet det af disse fremgik, at man kun har brugt de 57 Millioner af de bevilgede 73 Millioner Kr. Deri ligger et Bevis paa, at denne Lovgivning ikke har virket tilstrækkelig dragende paa Landboudommen, og Grunden har været den, at Jordlodderne stadig blev for smaa. Hver Gang Loven blev ændret, og Summerne blev sat op, steg Jordpriserne, ogsaa i nogen Grad Byggepriserne, og Lodderne blev holdt omtrent paa samme Minimum. Først gennem Tillægsloven lykkedes det at bringe Lodderne saa højt op, at man kunde sige, de kunde ernære en Familie.

Den højtærede Minister mente, at vi havde tilstrækkelig Erfaring at bygge paa. Nej, vi staar fuldkommen blankt. Man har tidligere søgt at fremskaffe Erfaringer. Under en tidligere Landbrugsminister, Anders Nielsen, blev der, saa vidt jeg husker i 1911, udsendt Spørgeskemaer og optaget Statistik; man prøvede paa derigennem at faa Oplysninger om, hvorledes Loven havde virket i Løbet af de 12 Aar, den havde været gældende. Men siden da har man ikke fremskaffet noget at bygge paa, og Forholdet er det, at de sidste 7 Aar, som har rystet om paa saa meget indenfor denne Jordlovgivning, har ført til, at en stor Del af den Befolkningsklasse, som Loven oprindeligt tog Sigte paa, har maattet vige Pladsen for andre. Men det synes ogsaa at ligge i den højtærede Ministers Udtalelser og i det hele taget i Flertallets Standpunkt, at det er andre Samfundsklasser, man nu begynder at tage Hensyn til, at det ikke længere saa meget gælder Landarbejderklassen eller Husmandsklassen som andre... (*Martin Hansen*: Hvad sigter det ærede Medlem til?). Jeg sigter til den Udtalelse, som den højtærede Minister kom med ved Fremsættelsen, en Udtalelse, der blev støttet af den ærede Ordfører for Partiet Venstre, og de Udtalelser, som den højtærede Minister nu for et Øjeblik siden fremsatte her fra Talerstolen.

Den højtærede Minister udtalte nemlig efter mit direkte Spørgsmaal om, hvorledes den nævnte Udtalelse skulde forstaas, at man ved Siden af at eje Besætning og Redskaber skulde eje $\frac{1}{10}$ af Jord og Bygninger. Men dette er et nyt Princip, og det er i direkte Modstrid med hele Venstres

Fortid; man kunde fremdrage Udtalelser af næsten alle Partiets Mænd, der viser, hvorledes de har betragtet denne Tiendedel som et Hovedpunkt, ja, som det egentlige Kærnepunkt, hvis Jordlovene skulde komme Landarbejderne til gode. Jeg kan i saa Henseende minde om, at den nuværende højtærede Kirkeminister i 1894 stærkt betonedede dette. Jeg skal med den højtærede Formands Tilladelse oplæse et Par smaa Citater, der viser, hvor stærk Vægt man lagde paa dette Standpunkt, som den højtærede Landbrugsminister nu gaar bort fra. I 1899 stod der en stærk Kamp om Beløbets Størrelse; fra konservativ og moderat Side søgte man at gøre det Beløb, som de paa-gældende selv skulde være i Besiddelse af, saa stort som muligt og krævede, at det skulde være $\frac{1}{5}$ af Laanesummen, medens man fra socialdemokratisk Side og fra Reformpartiets Side søgte at gøre Beløbet saa lille som muligt, idet man hævdede, at det ellers ikke vilde blive Landarbejderne, men Gaardmandssønnerne, der kom til at nyde godt af Loven. Paa denne Baggrund udtalte Landstingsmand Madsen-Mygdal: „Det første Punkt er det, at man fastholder, at Landarbejderen skal yde $\frac{1}{5}$ af Laanesummen, hvorimod man fra det andet Tings Side holder paa $\frac{1}{10}$ “ — altsaa Flertallet i Folketinget — „og anser $\frac{1}{10}$ for at være nok. Jeg anser dette Punkt for et Hovedpunkt og for det egentlige Kærnepunkt i Loven, idet det er min Opfattelse, at jo mere man gaar bort fra $\frac{1}{10}$, des mere gaar man bort fra at faa noget ud af Loven, des mere gør man denne betydningsløs og unyttig“. Den senere Landbrugsminister Ole Hansen udtalte sig i samme Retning og sagde, at jo mere man gik bort fra dette Princip, desto mere blev det Gaardmandssønnerne, man lovgav for.

Men for et Øjeblik siden stod den højtærede Landbrugsminister her og sagde, at Amtskommissionerne skulde have en vis Bevægelsesfrihed. Den højtærede Minister sagde ved Fremsættelsen, at man skulde være i Besiddelse af $\frac{1}{10}$ af Værdien af Bygninger og Jord + Besætning og Avlsredskaber. Det er rigtigt, at denne Bestemmelse findes i Loven af 1919, men den findes ikke i Loven af 1917; § 7 i denne Lov er saa klar, at den ikke er til at misforstaa. Hvis den højtærede Minister og den ærede Ordfører for Venstre ikke ændrer deres Opfattelse paa dette Punkt, kan det kun betyde, at de søger at komme bort fra den gamle demokratiske Opfattelse, Venstre har staaet paa sammen med Socialdemokratiet, og vil til at lovgive til Fordel